

ALOIZAM BUDŽEM SEPTENDESMIT GODU

Par myusu jubilaru Aloizu Budži ir jau raksteits latgaļu presē sakarā ar jō 60 dzimšonas dīnu 1956. godā. Latgolas Belsa 1956. g. Nr. 463 ir īvītōta jō fotogrāfija un roksts par jū, taipat tō poša goda Dzeives 24. numerī ir jō bilde uz vōka un teksta roksts par jō dzeivi un darbeibu.

Un šūreiz otkon ir tei reize, kod mums ar cīnei- bu un pateiceibu nōkās minēt atklōteibā Aloiza Budžes vōrdu.

Runojūt Ovidija vōrdim, varātu saceit: Actis complet aevum, non segnibus annis: „Ar dorbim jys pīpylda myužu, na kyutreibā palaistim godim.“ Leidzeigi senejūs romīšu valsts veirim Aloizs Budže ir gōjis nu orkla teirumā leidz ministra omo- tam. Zemkūpeiba ir vysgūdeigōkō nūsadorbōšona, tei atteista roksturu, iztureibu un pīnōkuma apziņu, kaida ir vajadzeiga lobam valsts veiram.

Aloizs Budže ir pašvaldeibu darbinīks, politi- kis, publicists, administrators, organizators un na- atlaideigs ceineitōjs par principim, kuru jys atzeist. Pōri vysam, myusu jubilaris ir latgaļš leidz kaula smedzinim un sirds dziļumam. Latgaļu lītas jam vysod ir bejušas tyvu pi sirds. Milesteibu uz sovu tāva sātu un vysu, kas ar tū saisteits jys ir īgyvis jau nu agras bērneibas un palicis šai milesteibai uzticeigs vysu myužu.

Par Franci Kempī ir zynoms, ka jys pats ir rak- stejis, pats drukōjis, salicis burtus, pats izsyutejis par sovīm leidzeklim, pats izplatejis drukōtu vōr- du. Taidis ir naatlaideiga ceineitōja un tautas dar- binīka roksturs, ka jys nikod nasarēkinōj ar upe- rim, personeigom naērteibom, bet kolpoj kūpejai lītai. Ari A. B. pīdar šōs grupas cylvākim. Ari jys na tikai roksta dēļ latgaļu preses, bet ari izplota, apstaigoj un abraukoj sovus cylvākus, lai īgyutu latgaļu drukōtam vōrdam laseitōjus un atbalsteitō- jus. Tys nav pateiceigs dorbs, jamūt vārā cylvāku vīnaldzeibu un dažreiz pat naideigu nūstōju, kas ī pastōveigōs kūdeišonas un nycynōšonas rezultats, kaidu pikūp zynomas apryndas pret latgaļu volū- du un latgaļu drukōtu vōrdu. Bet A. B. nauzdūd, jo vīnā vītā nasaveik, jys mēginoj panōkt cytā vītā un ar taktu pīejūt teišam jys atrūn labvēļus. Sanōks- mēs un sareikōjumūs A. B. sēd pi latgaļu grōmotu golda. Un mes tikai varātu vēlēties, ka mums byutu vairōk taidu cylvāku, kas ar taidu dedzeibu stā- par latgaļu presi, tod latgaļu prese vairōk plauktu.

Aloiza Budžes dzeives gōjums. Dzimis jys ir 1896. goda 19. septembrī Leivōnu pogosta Vonog- syla vīnsātā Jākupa un Mōras, dzym. Styurinīks, pīcu bārnu giminē kai catūrtais bārns. Pēc četr- gadeigōs vītejōs pogosta skūlas beigšonas jys ir mōcējīs četrklaseigā Leivōnu pilsātas skulā, kuru beidzīs 1914. goda pavasarī. 1914. — 15. mōceibas godā nūlicis pōrbaudejumus par sešom vydsskulās klasem. Tod īsaukts kara klauseibā: 1916. goda 1. junijā Pīterpilī beidzīs Vladimira kara skūlu un ti- cis paaugstynōts par leitinantu. Pēc kara skūlas beigšonas pusūtra goda jys ir jēmis daleibu Pyr- majā pasaūļa karā pret Vōciju, kur ceinōs pyrmū reizi īvaiņōts. 1918. — 1920. godam ir pīsadalejis breiveibas ceinās laukā pret bolševikim un ticis trejs reizes īvaiņōts. Par nūpalnim ceinās laukā ir ticis paaugstynōts par vērsleitinantu, kapteini-lei- tinantu un par kapteini, apbōlvōts ar sv. Annas 4. škiras, sv. Annas 3. škiras un sv. Stanislava 3. ški- ras ordenim un nūpalnu krystu. Pēc demobilizē- šonas 1921. — 1922. mōceibas godā ir apmeklējis Daugovpīls skūlōtōju institutu un īgyvis 6 klasei- gōs pamatskūlas skūlōtōja tiseibas. Kai skūlōtōjs divi godus ir strōdōjis Krōslovas 6 kl. pamatskūlā. 1924. goda vosorā Daugovpīls aprīnka skūlu valdes uzdavumā nūorganizējis Kombuļu 6 klaseigu pa- matskūlu, kuru pats pōrzynōja divi godi. 1927. go- dā A. B. teik aicynōts uz Tautas labklōjeibas mi- nistriju, kur lauku īdzeivōtōju ōrsteišonas daļā iz- pylda inspektora pīnōkumus. 1929. — 1931. g. ir īkšlītu ministra bīdris Latgolas lītōs; 1931. goda februārī lauku pošvaldeibu vēlēšonās teik īvālāts par Daugovpīls aprīnka valdes lūcekli. 1931. g. rudinī kai Latgolas Kristeigūs zemniku partijas kandidats teik īvālāts Latvijas Saeimā, ir zemkū- peibas ministris Latvijas demokratiskōs republi- kas pādejā valdeibā. Laikā nu 1934. goda 15. maja leidz bolševiku okupacijai 1940. godā A. B. ir Dau- govpīls pašvaldeibas finanču nūdaļas vadeitōjs. Napōrtraukti leidz 1934. goda apvārsumam, kod nu tautas vālātōs pogostu padūmes tyka likvidātas, jys ir bejis tautas īvālāts pogosta padūmēs lūceklis un pīkšsēdis sōkumā Krōslovā, vālōk Leivōnu po- gostā. Ūtrō pasaūļa kara laikā ir bejis Daugovpīls

apriņķa vacokais. Kai valdēs vai revīzijas komisi-
las lūceklis ir dorbojīs šaidos radzamokos Latgolas
organizācijās: Kulturveicināšanas bīdreībā „Sau-
le”, Latgolas apdrūšināšanas bīdreībā pret guni,
Latgolas lauksaimniecības bīdreību savīneībā, Dau-
govpils apriņķa krōj-aizdavu sabīdreībā, Latgolas
zemnieku krōj-aizdavu sabīdreībā un cytos organi-
zācijās. Kaidu laiku ir dorbojīs arī Latvijas skū-
lētōju slymūs kasē.

Ūtrō Pasauļa kara laikā A. B. ir aktīvi dorbo-
jīs Vladislava Lōča vadeitā Latgaļu izdevnīceībā.
Daudz rakstejis latgaļu presē, golvonā kōrtā Latga-
līti, Zemnieka Bolsā, Latgolas Vōrdā, Latgolā, Lat-
golas Bolsā, Dzeivē un latgaļu kalendarūs, rokstu
krōjumā Olūts, rokstu krōjumā Latgaļu darbeības
dokumentācija, izd. 1963. g. un cytūs izdevumūs.
Sovus rokstus A. B. ir gon parakstejis ar pylnu
vōrdu, gon ar pseudonimu Pūrmalīts, Vonogsalīts.
A. B. ir precējīs. Bolševiku pyrmos okupācijas

laikā bejis paradzāts A. Budži deportēt uz vērgu
nūmetnem Sibīrijā, kur tyka aizvasti un pazuda
daudzī latgaļu radzamokī darbinīki, bet 1941. goda
14. jūnija naktī — golvonos deportācijas laikā —
kod čekisti isaroda A. B. dzeivūklī, lai jū apcīty-
nōtu, jys laimeigā kōrtā nabeja sātā, tod arestēja
jō sīvu un dālu, kurus deportēja uz Krasnojarskas
apgobolu.

1944. g. vosorā A. B. kūpā ar cytim bēglim ir
spīsts atstōt dzimtni, lai glōbtu dzeiveibu. Nūklivis
Vōcijā A. B. apsamat Bavārijā pi Innas upes Neu-
ettingas pīlsātā, kur kara beigōs — 1945. goda ru-
dinī izaveidoj latvišu bēglu nūmetne, kur A. B.
dorbojās administrācijā un katōļu draudzes dorbā.
1948. g. vosorā šei nūmetne teik likvidāta un lat-
višu bēgli, kas vēl nav izceļōjuši, teik izformēti.
A. B. pōrsaceļ uz Bad-Aiblingu pi Rosenheimas,
kur taipat dorbojās nūmetnes administrācijā un ka-
tōļu draudzē. 1950. g. A. B. izceļoj uz ASV, kur
apsamat Louisvillē, Kentaki steitā, bet 1951. g. fe-
bruārī pōrsaceļ uz Kanadu.

Vysu laiku emigrācijā blokus maizes dor-
bam Aloīzs Budže atrūn laiku vēl sabīdry-
kam dorbam: sastōv un dorbojās Kanadas Lat-
višu katōļu apvīneībā, Kanadas latvišu naciona-
lajā apvīneībā un Toronto latvišu katōļu kūpā. A.
B. ir vīns nu Jurdža fonda gūda protektorim, vīns
nu P/S Latgaļu izdevnīceības dybynōtōjim un tōs
padūmnīkim, aktīvs latgaļu preses atbaļsteitōjs.

Par A. B. vēl varātu minēt, ka jys ir cylvāks ar
taktu, nūsvārts un ar mugorkaulu. Pōrcīstī godi
pasauļa kara laikā, bet it sevišķi bolševiku okupa-
cijas gods un tam sekojūšais administrācijas dorbs
Daugovpils pašvaldeībā — apriņķa valdē vōcu oku-
pācijas laikā nu 1941. goda rudīna leidz 1944. goda
agustam nav palykuši bez īspaida uz jō veseleibu,
bet tūmār gorā jys ir mūžs, uzjēmeigs un sabīdre-
ībā jauks laika kavātōjs. Jō interešu aplūks ir plašs
un arvīn jys dzeivoj leidza pasauļa nūtykumim,
bet it īpaši tim nūtykumim, kas atsateic uz latvišu
litu.

Latgaļu tīseības un gūdu jys ir aizstōvējis pre-
sē un publiskos vai privatos sanōksmēs un ar sovu
jyuteigu goru pōrdzeivoj kai personeigu apvainō-
jumu tūs izlēcīnus, kurus izdora fanatiki un nakul-
turali elementi pret latgaļu volūdu, tāvu tradīcijom
un seņču tykumim.

Latgola kungam Aloīzam Budžem ir daudz po-
rōdā, taipat jam porōdā ir jaunō latgaļu paaudze,
kurai jys paleidzējis izaugt, pats stōvādams sorge
postenī kai administrators un organizators latgaļu
sabīdreībā. Mes varātu tikai vēlētīs, ka mums byu-
tu bejis vairōk taidu cylvāku kai A. B. — cylvāku
ar pōrlīceibu, ar principim ar nacionala gūda iz-
jyutu, ar solidaritates sajyutu, ka latgaļu volūdai
un tradīcijom nūdareitō pōresteiba, ir arī pōrestei-
ba kotram nu mums.

Septendasmītajūs šyupula svātkūs, kod jubilar-
s ar lapnumu var atsavērt uz aizvadeitajim godim
dorbā dēļ sovas t a u t a s, vēlejam jam lobu vese-
leibu, spēku, iztureibu un vēl daudz saulainu un ra-
žēnu godu nōkūtnē.